

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava
počinjena na teritoriji
bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br.: IT-95-5/18-T

Datum: 4. novembar 2015.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

Rješava: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 4. novembra 2015.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO STO DRUGOM I STO TREĆEM ZAHTEJUVU OPTUŽENOG U VEZI S
KRŠENJEM OBAVEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po “Sto drugom zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i pravne mjere”, koji je optuženi podnio 30. septembra 2015. na javnoj osnovi s povjerljivim dodacima (dalje u tekstu: Sto drugi zahtjev) i “Sto trećem zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja”, koji je optuženi podnio 5. oktobra 2015. na javnoj osnovi (dalje u tekstu: Sto treći zahtjev”) (dalje u tekstu, zajedno: Zahtjevi), i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Argumentacija

A. Sto drugi zahtjev

1. U Sto drugom zahtjevu optuženi navodi da je Tužilaštvo Međunarodnog suda (dalje u tekstu: tužilaštvo) prekršilo pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) time što nije objelodanio oslobađajući materijal.¹ Optuženi upućuje na četiri dokumenta koji su prema njegovoj tvrdnji oslobađajućeg karaktera, a koje je tužilaštvo objelodanilo tek u maju, junu i septembru 2015.²

2. Prvi dokument je transkript svjedočenja Ranka Mijića u oktobru 2010. pred Sudom BiH (dalje u tekstu: Transkript), koji prema tvrdnji optuženog pokazuje da su ubijanja na Korićanskim Stijenama počinjena bez znanja načelnika policije u Prijedoru, Sime Drljače, i ukazuje na to da taj incident nisu počinile osobe koje su djelovale u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata.³ Optuženi tvrdi da mu je nanijeta šteta ovim kršenjem obaveze objelodanjivanja budući da bi bio pokušao pozvati Mijića kao svjedoka ili bi tražio da se Transkript uvrsti u spis na osnovu pravila 92 *bis*.⁴ Optuženi dalje primjećuje da je Vijeće odbilo (i) njegov zahtjev da se Mijiću izda nalog *subpoena* radi svjedočenja u ovom predmetu; i (ii) njegov zahtjev da se na osnovu pravila 92 *bis* u spis uvrsti razgovor s Mijićem.⁵ Da je tužilaštvo ranije objelodanio Transkript, optuženi navodi da bi on pokazao da Mijić posjeduje informacije

---

¹ Sto drugi zahtjev, par. 1.

² Sto drugi zahtjev, par. 2, 15, 21.

³ Sto drugi zahtjev, par. 2-5.

⁴ Sto drugi zahtjev, par. 6.

⁵ Sto drugi zahtjev, par. 7–12 gdje se upućuje na Odluku po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Ranku Mijiću, 11. januar 2015. i Odluku po Zahtjevu optuženog za prihvatanje svjedočenja na osnovu pravila 92 *bis*, 18. mart 2014.

koje nije moguće dobiti od drugih svjedoka i da bi dao prioritet naporima da s njim razgovara prije roka za podnošenje zahtjeva na osnovu pravila 92 *bis*.⁶

3. Optuženi traži da se konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja zakašnjelim objelodanjivanjem Transkripta.⁷ Optuženi takođe traži od Vijeća (i) da odobri ponovno otvaranje dokaznog postupka i da izda nalog *subpoena* za Mijićevo svjedočenje; alternativno (ii) da prihvati Transkript na osnovu pravila 92*bis*; ili (iii) da donese zaključak nepovoljan za tužilaštvo o pitanju za koje je relevantno kršenje obaveze objelodanjivanja.⁸

4. Drugi dokument je izvještaj o situaciji u Banjoj Luci u decembru 1992. (dalje u tekstu: Izvještaj).⁹ Optuženi tvrdi da je taj izvještaj oslobađajućeg karaktera s obzirom na to da ukazuje na činjenicu da vlasti na Palama nisu imale kontrolu nad nezavisnim jedinicama koje su bile ekstremnije i koje su djelovale u Banjoj Luci.¹⁰ Optuženi navodi da mu je nanijeta šteta ovim zakašnjelim objelodanjivanjem budući da je on mogao diskreditovati svjedoke tužilaštva koji su svjedočili o tome da je optuženi imao kontrolu u tom periodu, a osim toga, mogao je zatražiti da se Izvještaj uvrsti u spis.¹¹

5. Optuženi traži da se konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja time što je kasno objelodanilo Izvještaj.¹² Optuženi takođe traži od Vijeća (i) da odobri ponovno otvaranje dokaznog postupka da bi se saslušalo svjedočenje autora Izvještaja; alternativno (ii) da prihvati Izvještaj bez posredstva svjedoka; ili (iii) da donese zaključak nepovoljan po tužilaštvo o pitanju za koje je relevantno kršenje obaveze objelodanjivanja.¹³

6. Treći i četvrti dokument na koje se upućuje u zahtjevu su dopisi koje je tužilaštvo uputilo nacionalnim vlastima tražeći pomoć u vezi sa smještajem ili odgađanje repatrijacije šest svjedoka tužilaštva koji su svjedočili u ovom predmetu (dalje u tekstu: Dopisi).¹⁴ Optuženi navodi da su Dopisi relevantni za vjerodostojnost tih svjedoka i da su trebali biti objelodanjeni na osnovu pravila 68 Pravilnika.¹⁵ Optuženi primjećuje da je Vijeće ranije naložilo tužilaštvu da

---

⁶ Sto drugi zahtjev, par. 13.

⁷ Sto drugi zahtjev, par. 14.

⁸ Sto drugi zahtjev, par. 14.

⁹ Sto drugi zahtjev, par. 15.

¹⁰ Sto drugi zahtjev, par. 16-17.

¹¹ Sto drugi zahtjev, par. 18.

¹² Sto drugi zahtjev, par. 19.

¹³ Sto drugi zahtjev, par. 19.

¹⁴ Sto drugi zahtjev, par. 20. Dopisi koji se odnose na Izeta Redžića, svjedoka KDZ044, Rajifa Begića, svjedoka KDZ052, svjedoka KDZ310 i Ahmeta Zulića.

¹⁵ Sto drugi zahtjev, par. 22.

do 13. decembra 2011. objelodani materijal koji se odnosi na svjedoke koji su zatražili ili dobili neku povlasticu kao svjedoci tužilaštva.¹⁶

7. Optuženi tvrdi da mu je nanijeta šteta zbog zakašnjelog objelodanjivanja Dopisa jer nije mogao ispitati relevantne svjedoke upućujući na povlastice koje su primili.¹⁷ Za svjedoke na osnovu pravila 92 *bis*, optuženi navodi da su mu bile uskraćene informacije potrebne za podnošenje zahtjeva da se ti svjedoci pozovu radi unakrsnog ispitivanja.¹⁸

8. Optuženi traži da se konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja time što je kasno objelodanilo Dopise.¹⁹ On takođe traži od Vijeća (i) da ponovo pozove svjedoke o kojima je riječ ili da ih pozove radi unakrsnog ispitivanja; ili (ii) da prihvati Dopise bez posredstva svjedoka.²⁰

9. Optuženi takođe traži da se održi pretres s izvođenjem dokaza u vezi s više puta ponovljenim kršenjem obaveza objelodanjivanja na osnovu pravila 68 od strane tužilaštva i dalje traži od Vijeća, u slučaju da izrekne kaznu u svojoj konačnoj presudi, odgovarajuće smanjenje te kazne kao mjeru i sankciju.²¹

10. Tužilaštvo je 14. oktobra 2015. podnijelo “Odgovor tužilaštva na Sto drugi zahtjev za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i pravne mjere” (dalje u tekstu: Sto drugi odgovor) na javnoj osnovi s povjerljivim dodatkom, u kojem se usprotivilo Sto drugom zahtjevu.²²

11. Tužilaštvo tvrdi da Transkript nije oslobađajući i da, stoga, njegovo zakašnjelo objelodanjivanje ne predstavlja kršenje obaveze objelodanjivanja.²³ Tužilaštvo navodi da Transkript, suprotno tvrdnji optuženog, ne potvrđuje da su se ubistva na Korićanskim Stijenama desila bez Drljačinog znanja i da, u svakom slučaju, teza tužilaštva ne zavisi od toga da li je Drljača unaprijed znao za taj incident.²⁴ Tužilaštvo upućuje na dijelove Transkripta koji su, prema njegovoj tvrdnji, “izuzetno inkriminirajućeg karaktera”.²⁵ Tužilaštvo dalje primjećuje da je optuženi, čak i da Transkript ima određenu oslobađajuću vrijednost, već imao u posjedu “u

---

¹⁶ Sto drugi zahtjev, par. 23, gdje se upućuje na Odluka po šezdesetom, šezdeset prvom, šezdeset trećem i šezdeset četvrtom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 22. novembar 2011., par. 36 (dalje u tekstu: Odluka iz novembra 2011.).

¹⁷ Sto drugi zahtjev, par. 24.

¹⁸ Sto drugi zahtjev, par. 20.

¹⁹ Sto drugi zahtjev, par. 25.

²⁰ Sto drugi zahtjev, par. 25.

²¹ Sto drugi zahtjev, par. 25-26.

²² Sto drugi odgovor, par. 1.

²³ Sto drugi odgovor, par. 1-3.

²⁴ Sto drugi odgovor, par. 2-4.

²⁵ Sto drugi odgovor, par. 4.

suštini isti dokaz” budući da je Mujićeva izjava iz 2008. objelodanjena optuženom u februaru 2011., što “njegove tvrdnje o nanijetoj šteti čini neosnovanim”.²⁶

12. Tužilaštvo primjećuje da je Izvještaj već bio objelodanjen optuženom u aprilu 2011. pod drugačijim ERN brojem.²⁷ Tužilaštvo navodi da to pokazuje da tvrdnje optuženog u vezi s tim na koji način bi bio iskoristio taj Izvještaj nisu iskrene i da je njegov zahtjev za izricanje mjera neosnovan.²⁸

13. Tužilaštvo priznaje da su Dopisi trebali ranije biti objelodanjeni na osnovu pravila 68 Pravilnika i izražava žaljenje zbog ovog zakašnjelog objelodanjivanja, za koje kao razlog navodi administrativnu grešku.²⁹ Međutim, ono navodi da optuženom nije nanijeta šteta zbog toga što su informacije predstavljale ili dupliciranje materijala koji su bili dostupni optuženom ili su imale zanemarivu dokaznu vrijednost.³⁰

14. Tužilaštvo primjećuje da je Vijeće već donijelo cijeli niz odluka o materijalu koji je sličnom ili identičnom materijalu sadržanom u Dopisima u odnosu na pet od šest svjedoka koji se pominju u Sto drugom zahtjevu.³¹ Tužilaštvo primjećuje da je u svakom od tih slučajeva Vijeće odbilo slične argumente u vezi s kršenjima obaveze objelodanjivanja i da optuženi ni ovaj put ne pokazuje nikakva suštinska odstupanja ili protivrječnosti u sadržaju dokaza tih svjedoka koji se mogu pripisati Dopisima.³² S tim u vezi tužilaštvo upućuje na to da su svjedoci više puta svjedočili i na broj izjava koje su dali.³³ Na primjer, tužilaštvo navodi da je jedna druga verzija jednog od Dopisa već objelodanjena optuženom i da je Vijeće konstatovalo da zakašnjelo objelodanjivanje tog dokumenta nije nanijelo štetu kad je riječ o svjedoku Ahmetu Zuliću i svjedoku KDZ052.³⁴ Tužilaštvo navodi da bi Sto drugi zahtjev stoga trebalo odbiti kao irelevantan u odnosu na ta dva svjedoka i da je pokušaj optuženog da ponovo otvori raspravu o tom materijalu rasipanje resursa.³⁵

---

²⁶ Sto drugi odgovor, par. 5.

²⁷ Sto drugi odgovor, par. 1, 6.

²⁸ Sto drugi odgovor, par. 1, 6.

²⁹ Sto drugi odgovor, par. 1, 9.

³⁰ Sto drugi odgovor, par. 1, 8, 10.

³¹ Sto drugi odgovor, par. 10, gdje se upućuje na Odluku iz marta 2012.; Odluku po Osamdeset trećem zahtjevu optuženog za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja, 21. novembar 2013. (povjerljivo) i Odluku po Šezdeset i petom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 12. januar 2012.

³² Sto drugi odgovor, par. 11-15.

³³ Sto drugi odgovor, par. 11-14.

³⁴ Sto drugi odgovor, par. 8, gdje se upućuje na Odluku po Šezdeset sedmom i Šezdeset osmom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 1. mart 2012. (povjerljivo) (dalje u tekstu: Odluka iz marta 2012.), par. 33-35.

³⁵ Sto drugi odgovor, par. 8.

15. S obzirom na to da optuženi nije pokazao da mu je nanijeta šteta, tužilaštvo zaključuje da bi zatražene pravne mjere trebalo odbiti.³⁶

B. Sto treći zahtjev

16. U Sto trećem zahtjevu optuženi navodi da je tužilaštvo prekršilo pravila 66(A)(ii), 66(B) i 68 Pravilnika u odnosu na tri dokumenta.³⁷ Prvi dokument je izjava svjedoka tužilaštva, Asima Egrlića (dalje u tekstu: Izjava) koja je optuženom objelodanjena tek 30. septembra 2015. protivno nalogu Vijeća da se do 7. maja 2009. objelodane sve izjave na osnovu pravila 66(A)(ii).³⁸ Optuženi kao sankciju za to kršenje traži da se izuzme Egrlićeva izjava i navodi da nije potrebno da bude nanijeta šteta da bi se izrekla takva sankcija za kršenje koje je protivno provođenju pravde, kao na primjer u postupcima za nepoštovanje suda.³⁹

17. Optuženi takođe upućuje na dopis koji je Manojlo Milovanović napisao u aprilu 1993. (dalje u tekstu: Milovanovićev dopis), koji je, prema tvrdnji optuženog, oslobađajućeg karaktera i objelodanjen mu je tek 15. septembra 2015.⁴⁰ Milovanović u svom dopisu izvještava o tome da su stanovnici Srebrenice htjeli otići iz enklave, ali su ih u tome spriječile snage bosanskih Muslimana.⁴¹ Prema tvrdnji optuženog, to ima oslobađajući karakter budući da pokazuje da je stanovništvo Srebrenice htjelo da ode i da je njihov odlazak u julu 1995. bio dobrovoljan i nije predstavljao prisilno premještanje kako je navedeno u optužnici.⁴² Optuženi tvrdi da mu je ovim kršenjem obaveze objelodanjivanja nanijeta šteta budući da taj dopis nije mogao koristiti tokom Milovanovićevog svjedočenja niti predložiti da se uvrsti u spis.⁴³

18. Optuženi dalje navodi da je zakašnjelim objelodanjivanjem Milovanovićevog dopisa takođe prekršeno pravilo 66(B) s obzirom na to da je on zatražio da mu se dostave svi dokumenti čiji su autori bili svjedoci tužilaštva prije njihovog svjedočenja.⁴⁴ Optuženi traži da se konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 66(B) i 68 Pravilnika time što je kasno objelodanilo Milovanovićev dopis.⁴⁵ Optuženi takođe traži od

---

³⁶ Sto drugi odgovor, par. 1, 15.

³⁷ Sto treći zahtjev, par. 1.

³⁸ Sto treći zahtjev, par. 2.

³⁹ Sto treći zahtjev, par. 4-6.

⁴⁰ Sto treći zahtjev, par. 7-9.

⁴¹ Sto treći zahtjev, par. 7.

⁴² Sto treći zahtjev, par. 9.

⁴³ Sto treći zahtjev, par. 10.

⁴⁴ Sto treći zahtjev, par. 11.

⁴⁵ Sto treći zahtjev, par. 12.

Vijeća (i) da odobri ponovno otvaranje dokaznog postupka kako bi se optuženom omogućilo da ponovo pozove Milovanovića; (ii) da prihvati Milovanovićev dopis bez posredstva svjedoka; ili (iii) da donese zaključak nepovoljan za tužilaštvo o pitanju za koje je relevantno kršenje obaveze objelodanjivanja.⁴⁶

19. Treći dokument koji se pominje u Sto trećem zahtjevu je izvještaj o razgovoru koji je tužilaštvo obavilo 1995. s Milanom Dimitrijevićem u vezi s događajima u Brčkom 1992. (dalje u tekstu: Razgovor), koji je optužen objelodanjen tek 22. septembra 2015.⁴⁷ Optuženi navodi da Razgovor ima oslobađajući karakter budući da pobija tezu tužilaštva da je on imao stvarnu kontrolu nad pripadnicima paravojskih jedinica koji su vršili zločine u Brčkom 1992.⁴⁸ Optuženi tvrdi da mu je nanijeta šteta tim zakašnjelim objelodanjivanjem budući da je on mogao razgovarati s Dimitrijevićem i pozvati ga kao svjedoka odbrane.⁴⁹

20. Optuženi traži da se konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja time što je kasno objelodanilo taj Razgovor.⁵⁰ Optuženi takođe traži od Vijeća (i) da odobri ponovno otvaranje dokaznog postupka kako bi saslušalo Dimitrijevićevo svjedočenje; ili (ii) da donese zaključak nepovoljan za tužilaštvo o pitanju za koje je relevantno kršenje obaveze objelodanjivanja.⁵¹

21. Optuženi takođe ponavlja svoj zahtjev da se održi pretres s izvođenjem dokaza kako bi se utvrdilo zašto tužilaštvo i dalje objelodanjuje materijal kršeći svoje obaveze objelodanjivanja.⁵²

22. Tužilaštvo je 19. oktobra 2015. podnijelo “Odgovor tužilaštva na Sto treći zahtjev u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja” (dalje u tekstu: Sto treći odgovor), u kojem tvrdi da bi Sto treći zahtjev trebalo odbiti.⁵³ Tužilaštvo priznaje da je Izjavu imalo u posjedu od aprila 2010. i da ju je trebalo objelodaniti ranije na osnovu pravila 66(A)(ii) i žali zbog tog propusta.⁵⁴ Međutim, tužilaštvo primjećuje da optuženi nije ni pokušao da utvrdi da mu je nanijeta šteta.⁵⁵ Tužilaštvo navodi da tvrdnje optuženog da “nije potrebno da bude nanijeta šteta da bi se izrekla

---

⁴⁶ Sto treći zahtjev, par. 12.

⁴⁷ Sto treći zahtjev, par. 13-14.

⁴⁸ Sto treći zahtjev, par. 15-16.

⁴⁹ Sto treći zahtjev, par. 15-16.

⁵⁰ Sto treći zahtjev, par. 18.

⁵¹ Sto treći zahtjev, par. 18.

⁵² Sto treći zahtjev, par. 19.

⁵³ Sto treći odgovor, par. 1.

⁵⁴ Sto treći odgovor, par. 1-4. Tužilaštvo objašnjava da je propustilo da obradi Izjavu i uključi je u svoju zbirku dokaza i da ju je tek otkrilo tokom pretraživanja u predmetu *Mladić*.

⁵⁵ Sto treći odgovor, par. 1.

sankcija” ili da je zakašnjelo objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) kršenje “protiv provođenja pravde” nisu potkrijepljene i da on ignoriše uputstva Vijeća da treba da se koncentriše na zahtjeve u vezi s kršenjima obaveze objelodanjivanja kad se radi o “manifestnoj šteti”.⁵⁶ Tužilaštvo dalje primjećuje da optuženi ne tvrdi da je tužilaštvo namjerno zadržalo Izjavu, što dovodi u pitanje njegov argument da to odgovara nepoštovanju.⁵⁷

23. Tužilaštvo navodi da nije prekršeno pravilo 68 kad je riječ o objelodanjivanju Milovanovićevog dopisa ili Razgovora budući da oni nisu oslobađajućeg karaktera.⁵⁸ Što se tiče Milovanovićevog dopisa, tužilaštvo navodi da se iz njega ne vidi da je bilo razumno da VRS ili optuženi smatraju da je odlazak stanovništva iz Srebrenice u julu 1995. bio dobrovoljan.⁵⁹ Tužilaštvo objašnjava da Milovanovićev dopis o željama stanovnika u aprilu 1993. “kaže malo ili ništa o njihovim željama dvije godine kasnije” i u svakom slučaju, ne podrazumijeva da je njihova želja da odu čak ni 1993. bila dobrovoljna.⁶⁰ Osim toga, tužilaštvo primjećuje da čak i da Milovanovićev dopis ima određenu oslobađajuću vrijednost, optuženom nije nanijeta nikakva šteta s obzirom na to da su mu slične informacije već bile dostupne i da su bile uvrštene u spis u ovom predmetu.⁶¹

24. Što se tiče Razgovora, tužilaštvo navodi da su napomene svjedoka o teškoćama u preuzimanju kontrole nad paravojnim formacijama u Brčkom u skladu s njegovom tezom i stoga nemaju oslobađajući karakter.⁶² Tužilaštvo upućuje na informacije sadržane u Razgovoru koje su inkriminirajuće i ukazuju na učešće srpskih snaga u “etničkom čišćenju” i uklanjanju stanovništva bosanskih Muslimana iz opštine.⁶³ Tužilaštvo takođe primjećuje da, s obzirom na to da svjedok nije znao kome su paravojne jedinice bile odgovorne, Razgovor ne pobija tezu tužilaštva u vezi sa efektivnom kontrolom.⁶⁴

25. U svakom slučaju, tužilaštvo zaključuje da čak i da Razgovor ima određenu oslobađajuću vrijednost, optuženom nije nanijeta nikakva šteta s obzirom na “marginalan i duplikativan” karakter tog dokaza.⁶⁵ S tim u vezi tužilaštvo upućuje na dvosmislenost odgovora

⁵⁶ Sto treći odgovor, par. 5–6 gdje se upućuje na niz odluka Vijeća, među kojima je i najnovija Odluka po Osamdeset osmom i Devedeset devetom zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja, 8. juni 2015., par. 18 (dalje u tekstu: Odluka iz juna 2015.).

⁵⁷ Sto treći odgovor, par. 6.

⁵⁸ Sto treći odgovor, par. 1, 8.

⁵⁹ Sto treći odgovor, par. 9.

⁶⁰ Sto treći odgovor, par. 9.

⁶¹ Sto treći odgovor, par. 10.

⁶² Sto treći odgovor, par. 11-13.

⁶³ Sto treći odgovor, par. 13.

⁶⁴ Sto treći odgovor, par. 14, 16.

⁶⁵ Sto treći odgovor, par. 15.

svjedoka i dalje primjećuje da su navodi tužilaštva u vezi s Brčkom ograničeni na zločine počinjene u logoru Luka, a da svjedok ima ograničeno znanje o tom objektu.⁶⁶ Tužilaštvo takođe primjećuje da optuženi zanemaruje dokaze koji su već izvedeni u ovom predmetu u vezi s kontrolom nad pripadnicima paravojnih jedinica u Brčkom.⁶⁷

26. U svakom slučaju, tužilaštvo navodi da optuženi nije pokazao da mu je nanijeta šteta kad je riječ o ovom objelodanjivanju s obzirom na to da se radi o materijalu koji je duplikativan u odnosu na materijal već uvršten u spis i koji ima zanemarivu dokaznu vrijednost.⁶⁸ Budući da optuženom nije nanijeta šteta, tužilaštvo tvrdi da bi mjere koje je zatražio optuženi trebalo odbiti.⁶⁹

II. Mjerodavno pravo

27. Pravilo 66(A)(ii) Pravilnika zahtijeva da tužilaštvo (u roku koje je odredilo vijeće ili pretpretresni sudija) odbrani dostavi “kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92*bis*, 92*ter* i 92*quater*”. Rok koji je bio na snazi za objelodanjivanje svih materijala obuhvaćenih pravilom 66(A)(ii) u ovom predmetu bio je 7. maj 2009.⁷⁰

28. Pravilo 66 (B) Pravilnika predviđa da “tužilac mora, kad se to od njega zahtijeva, dozvoliti odbrani da pregleda sve knjige, dokumente, fotografije i predmete koji se nalaze u posjedu ili pod nadzorom tužioca”, koji su (i) bitni za pripremu odbrane ili ih (ii) tužilac namjerava koristiti kao dokaze na suđenju, ili su (iii) pribavljeni od optuženog, ili su mu pripadali. U skladu s formulacijom ovog pravila, optuženi bi eventualni zahtjev za pregled materijala prvo trebao uputiti tužilaštvu i to pitanje proslijediti Vijeću jedino ako takav zahtjev ne bude prihvaćen.⁷¹

29. Pravilo 68 Pravilnika nameće stalnu obavezu tužilaštva da “odbrani objelodani sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe”. Da bi se utvrdilo kršenje ove

⁶⁶ Sto treći odgovor, par. 15.

⁶⁷ Sto treći odgovor, par. 16.

⁶⁸ Sto treći odgovor, par. 1.

⁶⁹ Sto treći odgovor, par. 1, 7, 16.

⁷⁰ Nalog poslije statusne konferencije sa priloženim planom rada, 6. april 2009., par. 7.

⁷¹ Odluka po Sedamdeset četvrtom zahtjevu [u vezi s] kršenje[m] [obaveze]objelodanjivanja, 6. novembar 2012., par. 8 (dalje u tekstu: Sedamdeset četvrta odluka) gdje se upućuje na Odluku po Zahtjevu optuženog za pregled i objelodanjivanje, 9. oktobar 2008., par. 4.

obaveze tužilaštva, optuženi mora “iznijeti *prima facie* dokaze o mogućem ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru” traženog materijala.⁷²

30. Pravilo 68bis predviđa da pretresno vijeće može odlučiti, *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana, koje će se sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja po ovom Pravilniku. Prilikom utvrđivanja eventualnih odgovarajućih mjera, Vijeće mora ispitati da li je optuženom nanijeta ikakva šteta relevantnim kršenjem.⁷³

III. Diskusija

A. Sto drugi zahtjev

31. Pošto je pregledalo Transkript, Vijeće nalazi da, suprotno argumentima optuženog, Transkript nema potencijalno oslobađajući karakter u odnosu na navode o ubistvima na Korićanskim Stijenama. Naprotiv, Transkript sadrži materijal koji je u skladu s tezom tužilaštva u vezi s tim incidentom. Vijeće stoga smatra da obaveza objelodanjivanja nije prekršena kad je riječ o Transkriptu i odbija zatražene mjere.

32. Vijeće primjećuje da je Izvještaj već objelodanjen optuženom u aprilu 2011. i da stoga obaveza objelodanjivanja nije prekršena u odnosu na ovaj dokument. Činjenica da je ovaj dokument već bio u posjedu optuženog i da ga on nije koristio tokom izvođenja svojih dokaza pokazuje da je optuženi preuveličao značaj Izvještaja u Sto drugom zahtjevu, kao i štetu koju je, kako tvrdi, pretrpio njegovim zakašnjelim objelodanjivanjem. Ovo je još jedan primjer situacije u kojoj optuženi zanemaruje uputstvo Vijeća da bi se trebao koncentrisati na zahtjeve u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja koji se odnose na dokumente u vezi s kojima da je mu je nanijeta manifestna šteta, umjesto da to smatra pukim pitanjem brojki.

33. Nakon što je pregledalo Dopise, Vijeće konstatuje da je riječ o obraćanju tužilaštva relevantnim vlastima radi pomoći u smislu obezbjeđivanja smještaja ili da se zatraži odgađanje repatrijacije za svjedoke koji su svjedočili u ovom predmetu. Vijeće je ranije konstatovalo da je ova vrsta pomoći nešto što može uticati na vjerodostojnost svjedoka i da stoga Dopisi treba da budu objelodanjeni na osnovu pravila 68.⁷⁴ Shodno tome, Vijeće zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika time što nije objelodanilo Dopise čim je to bilo moguće. Međutim, Vijeće ne smatra da je optuženom nanijeta šteta ovim zakašnjelim objelodanjivanjem.

⁷² *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*), par. 179.

⁷³ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004., par. 268.

⁷⁴ Odluka iz novembra 2011., par. 23.

Prilikom donošenja tog zaključka Vijeće primjećuje da je u pogledu dva svjedoka, Ahmeta Zulića i svjedoka KDZ052, Vijeće već zaključilo da objelodanjivanje sličnog materijala nije nanijelo nikakvu štetu optuženom.⁷⁵ Shodno tome, Sto drugi zahtjev se odbija u odnosu na ta dva svjedoka. Što se tiče preostalih svjedoka, optuženi nije pokazao nikakvo odstupanje ili protivrječnosti u sadržaju njihovih dokaza koje bi se mogle pripisati vremenu kad su dopisi nastali ili kad su dostavljeni. Vijeće, stoga, nalazi da Dopisi nisu bili od tako velikog značaja da je optuženom nanijeta šteta njihovim zakašnjelim objelodanjivanjem. Budući da optuženom nije nanijeta šteta, zatražene mjere i sankcije se odbijaju.

A. Sto treći zahtjev

34. Prije svega, Vijeće izražava razočarenje u odnosu na materijal koji je optuženi uključio u Sto treći zahtjev. Vijeće ne vidi zašto taj materijal nije bio uključen u Sto drugi zahtjev s obzirom na to da su sporni dokumenti objelodanjeni optuženom 30. septembra 2015. ili prije tog datuma, koji je Vijeće odredilo optuženom za podnošenje sljedećeg zahtjeva u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja. Optuženi je, prema potrebi, mogao odgoditi podnošenje Sto drugog zahtjeva kako bi uključio i ovaj materijal. Vijeće smatra ovo još jednim pokazateljem da optuženi ne prestaje zahtjeve u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja koristiti kao da se radi o pukim brojkama umjesto da njima doprinosi svojoj tezi. Uprkos tome, Vijeće će razmotriti meritum Sto trećeg zahtjeva, ali primjećuje da propust optuženog da objedini ovaj materijal u Sto drugom zahtjevu predstavlja rasipanje sudskih resursa.

35. Što se tiče Izjave, Vijeće smatra da je ona, s obzirom na to da je bila u posjedu tužilaštva od aprila 2010., trebala biti ranije objelodanjena i da je, stoga, tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) Pravilnika time što ju je kasno objelodanilo. Međutim, optuženi nije čak ni iznio argument da mu je ovim zakašnjelim objelodanjivanjem nanijeta šteta. Nije bilo riječi o tome da je tužilaštvo namjerno zadržalo Izjavu. U tim okolnostima, Vijeće ne vidi nikakvu osnovu za argument optuženog da ovo kršenje obaveze objelodanjivanja zahtijeva izricanje sankcije. Ovo je još jedan pokazatelj da se optuženi nije koncentrisao na zahtjeve u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja samo u onim slučajevima u kojima se radi o manifestnoj šteti.

36. Nakon što je pregledalo Milovanovićev dopis, Vijeće smatra da ne sadrži materijal potencijalno oslobađajućeg karaktera. Dokazi koji upućuju na to da je u aprilu 1993. na hiljade stanovnika Srebrenice htjelo otići, ali su ih u tome spriječile snage bosanskih Muslimana nisu potencijalno oslobađajućeg karaktera u pogledu događaja koji su se, prema navodima, tamo

---

⁷⁵ Odluka iz marta 2012., par. 33-35.

odvijali u julu 1995. Vijeće stoga konstatuje da tužilaštvo nije prekršilo pravilo 68 Pravilnika u odnosu na objelodanjivanje Milovanovićevog dopisa.

37. Vijeće je ranije zaključilo da “imajući u vidu način na koji je formulirano pravilo 66(B), do kršenja pravila može doći samo ako tužilaštvo odbije dozvoliti optuženom da pregleda tu identifikovane materijale. U ovom slučaju, premda se tužilaštvo nije pridržavalo roka [...], ne može se reći da su prekršene odredbe pravila 66(B), s obzirom na to da je optuženi dobio pristup materijalima koje je tražio, premda sa zakašnjenjem.”⁷⁶ Vijeće smatra da se ovdje radi o istoj situaciji i konstatuje da nije bilo kršenja pravila 66(B) Pravilnika kad je riječ o Milovanovićevom dopisu.

38. Što se tiče Razgovora, svjedok izjavljuje da nije znao kome su pripadnici paravojnih jedinica bili odgovorni u Brčkom i nije znao ko ih je pozvao da dođu u opštinu. On je takođe rekao da smatra da je “moguće da je bilo teško zaustaviti paravojne grupe”. Vijeće ne smatra da su ove izjave date s rezervom i neodređena mišljenja potencijalno oslobađajućeg karaktera. Naprotiv, Razgovor zapravo sadrži materijal koji ima potencijalno inkriminirajući karakter kad je riječ o postupanju prema bosanskim Muslimanima u Brčkom. Vijeće dalje podsjeća na to da su tvrdnje tužilaštva u pogledu Brčkog ograničene na navodne zločine počinjene u logoru Luka, a da je svjedok samo jednom posjetio logor i nije znao ko upravlja tim objektom. I to pokazuje da se optuženi nije koncentrisao na značajan materijal koji je doista relevantan za njegovu tezu niti na to koje kršenje obaveze objelodanjivanja mu je nanijelo štetu.

39. Zahtjevi samo još jednom podsjećaju na to da optuženi nije vodio računa o više puta ponovljenom uputstvu Vijeća da podnošenje zahtjeva u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja nije naprosto pitanje brojki i da bi se, umjesto toga, trebao koncentrisati na kršenja obaveze objelodanjivanja u onim slučajevima u kojima se radi o manifestnoj šteti.⁷⁷ Pošto je uzelo u obzir te faktore i s obzirom na to da je pretresna faza postupka okončana, Vijeće upućuje optuženog da, osim ako se ne traži izricanje hitne mjere, zahtjev za utvrđivanje kršenja objelodanjivanja ne bi trebalo da bude podnesen prije 1. februara 2016.

IV. Dispozitiv

40. Iz gore navedenih razloga, Vijeće, na osnovu pravila 54, 66(A)(ii), 66(B), 68, 68*bis* i 89 Pravilnika, ovim:

⁷⁶ Sedamdeset četvrta odluka, par. 11.

⁷⁷ Odluka iz juna 2015., par. 18; Odluka po Drugom zahtjevu optuženog za novo suđenje zbog kršenja obaveze objelodanjivanja, 14. avgust 2014. godine, par. 15.

Prevod

- (a) **Djelimično ODOBRAVA** Zahtjeve većinom glasova, uz suprotno mišljenje sudije Kwona,⁷⁸ i zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika time što je sa zakašnjenjem objelodanilo Dopise, kao i pravilo 66(A)(ii) Pravilnika time što je sa zakašnjenjem objelodanilo Izjavu; i
- (b) **ODBIJA** ostatak Zahtjeva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon
predsjedavajući

Dana 4. novembra 2015.
U Haagu,
Holandija.

[pečat Međunarodnog suda]

---

⁷⁸ Sudija Kwon upućuje na svoje Djelimično suprotno mišljenje u Odluci po zahtjevima optuženog broj 37-42 u vezi s kršenjem odredbi pravila o objelodanjivanju s Djelimično suprotnim mišljenjem sudije Kwona, 29. mart 2011. Mada se sudija Kwon slaže s većinom u vezi s tim da je prekršeno pravilo 68 Pravilnika, on smatra da, budući da optuženom nije nanijeta šteta, Zahtjeve treba u cijelosti odbiti.